

Yritystukien tutkimusjaosto
Toimintakertomus vuodelta 2019

1 Yritystukien tutkimusjaoston tehtävä

Valtioneuvoston asetuksen (4/2019) mukaan tutkimusjaosto tuottaa informaatiota yritystukijärjestelmän kehittymisestä sekä edistää vaikuttavuuden arvioinnin laatua ja tutkimuksen hyödyntämistä politiikanteossa ja yhteiskunnallisessa keskustelussa. Tutkimusjaoston tehtävänä on arvioida yritystukijärjestelmää ja erityisesti:

- 1) laatia vuosittain arvio yritystukijärjestelmän kehittymisestä;
- 2) kehittää vaikuttavuuden tutkimusmetodologiaa;
- 3) tehdä riippumattomia arvioita yritystuista.

Tutkimusjaosto voi esittää hankittavaksi tutkimuksia ja selvityksiä tähän tarkoitukseen käytettävissä olevilla määrärahoilla tai muulla rahoituksella tehtävänsä hoitamiseksi. Tutkimusjaosto julkistaa vuosittain arvion yritystukijärjestelmän kehittymisestä.

2 Yritystukien tutkimusjaoston kokoonpano ja kokoukset

Tutkimusjaostoon kuuluvat puheenjohtaja ja neljä muuta jäsentä. Puheenjohtajan ja jäsenten tulee edustaa taloustieteen asiantuntemusta. Tutkimusjaostolla on asioiden valmistelua ja toimeenpanoa varten sihteeri, joka on palvelussuhteessa työ- ja elinkeinoministeriöön. Työ- ja elinkeinoministeriö nimitti tutkimusjaoston sihteeriksi erityisasiantuntija Rasmus Reinikaisen.

Toimikaudella 1.4.2019-31.3.2023 tutkimusjaostoon kuuluvat puheenjohtaja Seija Ilmakunnas (Jyväskylän yliopisto) ja neljä muuta jäsentä, jotka ovat prof. Minna Martikainen (Hanken), prof. Mikko Puhakka (Oulun yliopisto), prof. Hannu Salonen (Turun yliopisto) sekä varapuheenjohtaja prof. Rune Stenbacka (Hanken).

Yritystukien tutkimusjaosto kokoontui vuonna 2019 yhteensä seitsemän kertaa.

3 Yritystukien tutkimusjaoston toiminta vuonna 2019

Tutkimusjaosto kokoontui ensimmäisen kerran 10.5.2019. Tutkimusjaosto järjestäytyi ja aloitti toiminnan suunnittelun. Tutkimusjaoston sihteeri Rasmus Reinikainen ja puheenjohtaja Seija Ilmakunnas kävivät 5.5.2019 Brysselissä ”State Aid Assessment and Evaluation” koulutuksessa kuulemassa ajankohtaista asiaa EU-tason yritystukien vaikuttavuustutkimuksen suuntaviivoista. Kesäkuun kokouksessa käsiteltiin yritystuen käsitettä yleisellä tasolla, Suomessa tehtyä vaikuttavuustutkimusta ja hallitusohjelman linjauksia. Elokuussa perehdyttiin satunnaistettujen vertailukokeiden soveltamiseen yritystukikentässä ja EU:n valtioneuvoston päätöksiin.

Syyskuun kokouksessa ryhdyttiin suunnittelemaan ja valmistelemaan ensimmäistä arviointiraporttia ja käsiteltiin yritystukineuvottelukunnan muistio ”yhteiset vaikuttavuuden seurantaindikaattorit yrityksuille”. Lokakuussa yritystukien vähentämistyöryhmän puheenjohtaja Jari Partanen kertoi tutkimusjaostolle työryhmän työstä ja Tilastokeskus esitteli yritystukitilastoaan. Sihteeri kävi marraskuussa Euroopan komission (DG Comp) järjestämässä valtioneuvoston vaikuttavuustutkimus työpajassa. Puheenjohtaja ja sihteeri kutsuttiin valtiovarainministeriön toimesta (kokous 9.12.2019) keskustelemaan tutkimusjaoston toiminnasta ja verotuista. Vuoden viimeisessä kokouksessa (4.12.2019) Marita Laukkanen piti tutkimusjaostolle luennon energiapolitiikasta yritystukien näkökulmasta. Tutkimusjaoston ensimmäistä arviointiraporttia vietiin vuoden 2019 aikana koko ajan eteenpäin. Asiantuntijakuulemisia oli vuoden mittaan yhteensä yhdeksän kappaletta.

Yritystukien tutkimusjaoston internetsivut: <https://tem.fi/tutkimusjaosto>.

Asiantuntijakuulemiset:

Anne Rothovius (TEM) kertoi ministeriön näkökulman tutkimusjaoston asettamisesta taustoista, tavoitteista ja resursseista 10.5.2019.

Mika Maliranta (ETLA/KKV) ja Marita Laukkanen (VATT) esittelivät tutkimuksensa ”yritystuet ja kilpailukyky” tutkimusjaostolle ja yritystukineuvottelukunnalle 10.5.2019.

Elias Einiö (VATT) esitteli yritystukien vaikuttavuuden arviointia satunnaistettujen vertailukokeiden avulla 19.8.2019.

Olli Hyvärinen (TEM) esitteli EU:n valtiontukisääntöjä 19.8.2019.

Ville Heinonen (TEM) piti esityksen palkkatuesta ja satunnaistetun vertailukokeen mahdollisesta soveltamisesta palkkatuen vaikuttavuusarviointiin 26.9.2019.

Markku Stenborg ja Jaakko Nelimarkka esittelivät tuottavuuslautakunnan toimintaa 8.10.2019.

Mervi Niemi, Tommi Veistämö ja Heidi Pirkola (Tilastokeskus) esittelivät yritystukitilastoa 31.10.2019.

Valtiosihteeri Jari Partanen kertoi yritystukien vähentämistyöryhmän työstä 31.10.2019.

Marita Laukkanen (VATT) piti luennon energiapolitiikan tavoitteista ja instrumenteista yritystukien näkökulmasta 4.12.2019.

Määrärahan käyttö:

	Määräraha	Käytetty	Jäljellä
Vuosi 2019	160 000 €	70606,45 €	89393,55 €
Käytetty:			
Palkat ja palkkiot		62 714,02	
Matkakulut		7572,75	
Palvelujen hankinnat (tutkimukset, selvitykset)		3900 (sisältyy palkkoihin ja palkkioihin!)	
Muut kulut		319,68	

Vuodelle 2020 on käytettävissä 190 000 euroa.

Hankinnat vuoden 2019 arviointiraporttia varten:

Marita Laukkasen (VATT) luento energiatauista ja ilmastopolitiikasta (3900 euroa / maksetaan vuoden 2019 määrärahoista).

Tilastokeskukselta hankittiin raakadataa ja kuvioita yritystukitilastosta tutkimusjaoston vuoden 2019 arviointiraporttia varten (3800 euroa / maksetaan vuoden 2020 määrärahoista).

Marita Laukkasen (VATT) kirjoittama taustaraportti energiatausta ja ilmastopolitiikasta tutkimusjaoston arviointiraporttiin vuodelle 2019 (15000 euroa / maksetaan vuoden 2020 määrärahoista).

Helsingissä 28.5.2020

Seija Ilmakunnas
puheenjohtaja

Rasmus Reinikainen
asiantuntijasihteeri